

Lakivaliokunta

Tiistai 5.3.2019 klo 10.00—11.25

Läsnä

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
varapuheenjohtaja Eva Biaudet r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Ari Jalonen sin (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Pia Kauma kok (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Suna Kymäläinen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Antero Laukkanen kd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Ilmari Nurminen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Juha Pylväs kesk (7 osittain)
jäsen Antti Rantakangas kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Mari-Leena Talvitie kok (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Ville Tavio ps (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin talousarvion suojaamisesta tilanteissa, joissa oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen jäsenvaltioissa kohdistuu yleisiä puutteita (asetus EU:n talousarvion suojaamisesta oikeusvaltiopuutteilta)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 40/2018 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 44/2018 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirja LaVP 143/2018 vp

Valiokunta päätti, ettei asian UJ 44/2018 vp - U 40/2018 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

4. Selvitys säätiölain toimivuudesta

Valiokunnan oma asia O 59/2018 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Todettiin asiasta seuraavaa:

Eduskunta on säätiölakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja koskevaa hallituksen esitystä käsitellessään (HE 166/2014 vp — EV 276/2014 vp) edellyttänyt, että hallitus seuraa ja arvioi uuden säätiölain toimivuutta ja toimeenpanoa sekä antaa lakivaliokunnalle asiasta selvityksen vuoden 2018 loppuun mennessä.

Oikeusministeriö on teettänyt eduskunnan edellyttämän selvityksen säätiölain toimivuudesta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan säätiölakia pidetään varsin tarkoituksenmukaisena ja myös haasteellisiksi osoittautuneisiin säännöksiin on jo totuttu. Säätiölain on katsottu parantaneen luottamusta säätiöihin lisäämällä säätiötoiminnan avoimuutta ja parantamalla säätiövalvonnan toimintaa. Selkeä enemmistö kyselytutkimukseen vastanneista on katsonut säätiöiden laillisuusvalvonnan olevan tarkoituksenmukaisella tasolla. Lain-säädännön haasteellisimmiksi kohdiksi on koettu laaja lähipiirin käsite sekä lähipiiritapah- tumien seuranta ja raportointi. Selvityksessä on noussut esiin tarve muun muassa lisäoh- jeistukselle sekä mahdolliset helpotukset kohdistuen pienempiin säätiöihin.

Lakivaliokunta pitää teetettyä selvitystä varsin korkeatasoisena. Saamansa selvityksen pe- rusteella valiokunta pitää perusteltuna, että säätiölain toimivuuden seuranta edelleen jat- ketaan ja sääntelyn sekä ohjeistuksen kehittämistarpeita selvitetään.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Vakuutusosoikeuden muodollisista istunnoista luopumisen vaikutukset

Valiokunnan oma asia O 60/2018 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Todettiin asiasta seuraavaa:

Eduskunta on vakuutusosoikeuslain muuttamista koskevaa lakiehdotusta käsitellessään (HE 104/2014 vp — EV 330/2014 vp) edellyttänyt, että oikeusministeriö seuraa yksimielisten asioiden ratkaisemista ilman muodollisen istunnon pitämistä koskevan sääntelyn toimi- vuutta ja vaikutuksia sekä antaa lakivaliokunnalle vuoden 2018 loppuun mennessä selvi- tyksen siitä, millaisissa ja kuinka suuressa osassa eri kokoonpanoissa ratkaistavia asioita menettelyä on sovellettu, miten se on toiminut ja millaisia vaikutuksia sillä on ollut vakuu- tusosoikeuden toimintaan ja asianosaisten oikeusturvaan.

Pöytäkirja LaVP 143/2018 vp

Oikeusministeriö on teettänyt lausuman johdosta selvityksen vakuutusosoikeuden muodollisista istunnoista luopumisen vaikutuksista. Oikeudenkäynnistä vakuutusosoikeudessa annetun lain (677/2016) 12 §:n 2 momentin mukaan asia voidaan ratkaista myös istuntoa järjestämättä sen jälkeen, kun kaikki ratkaisukokoonpanon jäsenet ovat asiakirjoihin perehdyttyään olleet asiasta yksimielisiä ja hyväksyneet päätösluonnoksen perusteluineen merkinnällään eikä yksikään jäsen ole esittänyt istunnon järjestämistä.

Lakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan kysymyksessä olevaa menettelyä on ryhdytty noudattamaan pääsääntönä. Tilannetta ei kuitenkaan ole pidetty huolestuttavana, sillä istuntoja järjestetään edelleen monipuolisesti eri asiaryhmissä ja erilaisissa kokoonpanoissa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lainmuutos on mahdollistanut toiminnan kehittämisen joustavammaksi ja asianosaisten oikeusturvan paremmin huomioivaksi. Lainmuutoksen jälkeen käsittelyajat ovat selkeästi laskeneet. Vaikka käsittelyaikojen lyhentymiseen ovat vaikuttaneet myös lisääntyneet resurssit ja asiamäärien vähentyminen, on selvityksen mukaan istutokäytännöllä ollut osansa käsittelyaikojen lyhenemiseen.

Lakivaliokunta pitää saamaansa selvitystä asianmukaisena. Asioiden käsittelyn joutuisuus on myös osa asianosaisten oikeusturvaa. Valiokunta pitää myönteisenä käsittelyaikojen lyhenemistä. Valiokunta katsoo kuitenkin, että on tärkeä huolehtia siitä, ettei vakuutusosoikeuden yksittäisen jäsenen kynnys saattaa asiaa istuntoon nouse käytännössä liian korkeaksi. Saadun selvityksen mukaan tällaista ongelmaa ei toistaiseksi ole havaittu olevan. Valiokunta pitää kuitenkin perusteltuna, että vakuutusosoikeus seuraa tilannetta tältä osin, jotta voidaan pitää huoli siitä, että epäselvät ja tulkinnanvaraiset asiat tulevat käsitellyiksi istunnoissa.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 221/2018 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 40/2018 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 69/2018 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi A 6

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta aloitti yleiskeskustelun.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 212/2018 vp

Pöytäkirja LaVP 143/2018 vp

Kansalaisaloite KAA 3/2015 vp

Lakialoite LA 14, 21, 45/2015 vp, 19, 96/2017 vp, 10, 18/2018 vp

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunta jatkoi valmistavaa keskustelua.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 6.3.2019 klo 8.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikko Monto